Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	7Co/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8619201174
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Branislav Breza
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2023:8619201174.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu P. J., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v W., na ul. Q. W. č. XXX/X, právne zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, so sídlom v Stropkove, na Nám. SNP č. 7, proti žalovanému Orange Slovensko, a.s., so sídlom v Bratislave, na ul. Metodovej č. 8, IČO: 35 697 270, právne zastúpenému Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Vajnorskej č. 21A, IČO: 46 759 875, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 5.000 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 17.06.2022 č.k. 5C 25/2019-140, takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 500 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej vyhovujúcej časti rozsudok mení tak, že žalobu zamieta.

Žalobcovi sa priznáva proti žalovanému náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 3.300 eur. Čo do zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovaný na účely uzavretia zmluvy o pripojení, ale aj ďalších činností súvisiacich s plnením tejto zmluvy mal zákonné oprávnenie spracúvať osobné údaje žalobcu. Ak teda k zásahu do súkromia žalobcu malo dôjsť pri legitímnom spracovaní osobných údajov žalobcu a žalovaný takéto svoje oprávnenie môže pre účely uzavretia a plnenia zmluvy o pripojení odvodiť priamo zo zákona (§ 56 ods. 3 písm. a) zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách) a na spracovanie osobných údajov nepotrebuje ani súhlas žalobcu, potom zásah do súkromia žalobcu pri porušení ochrany jeho osobných údajov bez akýchkoľvek pochybností súvisí so zmluvou o pripojení, o ktorej spotrebiteľskom charaktere nemôže byť žiaden spor.

3. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že uplatňované právo žalobcu nijako nesúvisí so spotrebiteľskou zmluvou (zmluva o pripojení) uzatvorenou medzi žalobcom a žalovaným a skutočnosť, že strany uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu, je v tomto prípade podružná, pretože právny základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva z iného právneho vzťahu, resp. má iný právny základ ako spotrebiteľská zmluva.

4. Právo na ochranu osobnosti za zásah do súkromného života žalobcu pre porušenie ochrany jeho osobných údajov bezprostredne súvisí so základným spotrebiteľským vzťahom medzi stranami založeným zmluvou o pripojení, pretože k porušeniu ochrany osobných údajov došlo v súvislosti so službami telekomunikačného operátora, ktoré žalovaný poskytoval žalobcovi na základe zmluvy o pripojení a v jej rámci.

5. Vychádzajúc z uvedeného preto predmetný spor sa považoval za spor spotrebiteľský.

6. Na základe právneho vzťahu vyplynuvšieho zo zmluvy o pripojení uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným vzniklo právo žalovaného spracovávať osobné údaje žalobcu. Žalovaný vykonával svoje podnikateľské aktivity telekomunikačného operátora prostredníctvom obchodných zástupcov na základe franšízy a títo obchodní zástupcovia sú v prevažnej miere aj osobami, prostredníctvom ktorých žalovaný spracúva osobné údaje svojich klientov. Toto je postup možný a zákonný, avšak žalobca vstúpil do právneho vzťahu, ktorého súčasťou je aj spracovávanie osobných údajov iba so žalovaným. Práve jemu odovzdal na spracovanie svoje citlivé osobné údaje, a preto musí práve žalovaný voči žalobcovi ako svojmu klientovi niesť za porušenie bezpečnosti spracovania osobných údajov a za ich zneužitie osobnú zodpovednosť. Ide o zodpovednosť občianskoprávnu, ktorá je v našom súkromnom práve koncipovaná na princípoch zodpovednosti objektívnej, teda bez ohľadu na zavinenie. Uvádzané skutočnosti potvrdzujú, že vedený spor celkom jednoznačne súvisí so spotrebiteľskou zmluvou (zmluva o pripojení), teda aplikácia § 19 písm. d) C.s.p. pri založení miestnej príslušnosti je správna.

7. V konaní bolo celkom jednoznačne preukázané, že pri spracovaní osobných údajov žalobcu, ktoré boli odovzdané v súvislosti s poskytovaním telekomunikačných služieb žalovaným, došlo k bezpečnostnému incidentu, ktorý bol predmetom administratívneho konania na Úrade na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky. Úrad rozhodnutím zo dňa 22.12.2017 uložil sprostredkovateľovi - obchodnému zástupcovi žalovaného spoločnosti ELSIG, s.r.o. za porušenie povinností súvisiacich s bezpečnosťou spracúvania osobných údajov a likvidáciou dokumentov, pokutu v sume 5.000 eur. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.03.2018. Napriek skutočnosti, že v inom administratívnom konaní, teda v rovine verejného práva, nebolo zo strany Úradu konštatované porušenie povinnosti žalovaného podľa zákona o ochrane osobných údajov z dôvodov nachádzajúcich sa v súdnom spise, existuje celý rad dôvodných pochybností o správnosti postupov samotného žalovaného v súvislosti so zabezpečením ochrany osobných údajov s ich bezpečnosťou a korektnou likvidáciou.

8. Dokumentácia s osobnými údajmi žalobcu bola dlhé obdobie bez povšimnutia na prevádzke obchodného zastúpenia žalovaného v W.. Je evidentné, že potrestaný obchodný zástupca žalovaného (sprostredkovateľ) túto dokumentáciu nevytvoril a ani písomne neprebral, ako sám tvrdil, nemal k nej vzťah ani ako prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ. Napriek tomu dal pokyn svojmu zamestnancovi skartovať túto dokumentáciu už v roku 2014, keď ju v predajni našli. Likvidáciu originálnych písomností ale v konkrétnom prípade ani sprostredkovateľ nemohol vykonávať. Predmetná dokumentácia súvisiaca s bezpečnostným incidentom bola takmer tri roky bez povšimnutia na obchodnej prevádzke žalovaného v W., a to napriek tomu, že každý zákaznícky dokument, ktorý je vytvorený na predajnom mieste je zaevidovaný v aplikácii Archivnet, kde je uvedený aj jeho status, t. j. je možné určiť v každom okamihu, či sa dokument na predajni stále nachádza alebo bol vyexpedovaný do centrálneho archívu žalovaného v J.. Ak teda v aplikácii Archivnet existoval monitoring každého zákazníckeho dokumentu vytvoreného na predajnom mieste a zvoz dokumentácie do centrálneho archívu v J. sa u žalovaného vykonával pravidelne raz za 14 kalendárnych dní, potom je len ťažko predstaviteľné, že sporná dokumentácia sa len tak stratila z pozornosti žalovaného a zostala nepovšimnutá tri roky.

9. Všeobecné osobnostné práva tvoria neoddeliteľnú súčasť integrity osobnosti v jej celkovej fyzickej a psychicko-morálnej jednote a celistvosti. Tieto práva sú chránené Ústavou, medzinárodnými konvenciami, Občianskym zákonníkom, prípadne inými zákonmi. Intenzívny verejný záujem na zabezpečení účinnej ochrany všeobecných osobnostných práv sa prejavuje tiež v tom, že v niektorých mimoriadne závažných prípadoch sa neoprávnený zásah do všeobecného osobnostného práva považuje zároveň za zásah do verejného poriadku. Priamy pôvodca takéhoto neoprávneného zásahu je preto postihovaný verejnoprávnymi sankciami správneho (administratívneho) alebo trestného práva. Vo zvlášť závažných prípadoch zásahov do osobnostných práv sa preto prostriedky súkromného a verejného práva navzájom dopĺňajú. Je preto nevyhnutné dôsledne rozlišovať medzi občianskoprávnou zodpovednosťou, administratívnou zodpovednosťou a zodpovednosťou trestnoprávnou, a to jednak z

hľadiska podmienok potrebných pre jej naplnenie a jednak z hľadiska zodpovedných subjektov, voči ktorým konkrétny druh zodpovednosti smeruje.

10. Rozdiel medzi popísanými druhmi zodpovednosti je taký, že administratívna a trestnoprávna zodpovednosť je na jednej strane cielene zameraná na priameho pôvodcu zásahu a je založená na princípe zavinenia, teda subjektívnej zodpovednosti a na druhej strane občianskoprávna zodpovednosť je založená na objektívnej zodpovednosti subjektu, ktorý za takýto zásah zodpovedá.

11. Bez ohľadu na výsledky administratívnych konaní je však daná občianskoprávna zodpovednosť žalovaného, pretože táto je založená na objektívnom princípe. Žalobca odovzdal svoje osobné údaje na spracovanie žalovanému v súvislosti so zmluvou o pripojení, ktorú uzatvoril práve so žalovaným. Je bez právneho významu, že zmluvu o pripojení uzatváral za žalovaného jeho obchodný zástupca a rovnako je bez právneho významu, že osobné údaje žalobcu nezákonným spôsobom likvidoval iný obchodný zástupca (sprostredkovateľ) žalovaného než ten, ktorému boli bezprostredne osobné údaje žalobcu pre žalovaného odovzdané.

12. Žalobca bol v právnom vzťahu so žalovaným a osobné údaje odovzdal v súvislosti s poskytovanými telekomunikačnými službami práve žalovanému. Je nepodstatné, že žalovaný konal prostredníctvom svojich obchodných zástupcov, pretože medzi žalobcom a obchodným zástupcom žalovaného v súvislosti so spracovaním osobných údajov žalobcu nevznikol žiaden právny vzťah. Právny vzťah, v rámci ktorého došlo k legitímnemu odovzdaniu osobných údajov žalobcu vznikol na zákonnom základe (§ 56 ods. 3 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov) len medzi žalobcom a žalovaným, a preto iba žalovaný, nie jeho obchodný zástupca, musí niesť za porušenie ochrany osobných údajov žalobcu občianskoprávnu zodpovednosť, ktorá je v podmienkach súkromnoprávnej ochrany osobnostných práv žalobcu založená na objektívnom princípe, a to v plnom rozsahu.

13. Na základe uvedeného námietka absencie pasívnej vecnej legitimácie na strane žalovaného je nedôvodná.

14. Žalovaný v konaní opakovane zdôrazňoval, že ak sa súd nestotožní s jeho argumentáciou o nedostatku pasívnej legitimácie, potom v plnom rozsahu odmieta nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.02.2010 sp. zn. 3Cdo/137/2018 vyplýva, že ak ide o zásah do súkromia a súkromného života, nie je procesnou povinnosťou žalobcu preukazovať, že neoprávnený zásah žalovaného pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jeho vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti. Najvyšší súd sa v danom rozhodnutí detailne zaoberal inštitútom práva na ochranu osobnosti, v rámci ktorého sú nedielne chránené jednotlivé čiastkové práva zabezpečujúce občianskoprávnu ochranu konkrétnych stránok osobnosti fyzickej osoby. Medzi tieto zaraďuje nemateriálne hodnoty a stránky osobnosti človeka (meno, česť, dôstojnosť, súkromie, telesná integrita a pod.) a prejavy osobnej povahy (podobizne, zvukové záznamy). Najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia zdôraznil, že zásah do súkromia je potrebné dôsledne odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Z obsahu uvedeného rozhodnutia vyplýva, že odpustenie procesnej povinnosti žalobcu preukazovať neoprávnený zásah žalovaného sa týka výlučne súdnych sporov o ochranu súkromia. Záver tohto rozhodnutia preto nemožno priamo a generálne aplikovať na spory o ochranu cti, dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti.

15. Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze I. ÚS 689/2014 neakceptoval výklad všeobecných súdov, že sťažovateľka neuniesla dôkazné bremeno tým, že v konaní nepreukázala, že by predmetnou reportážou došlo u nej k takej kvalifikovanej ujme, za ktorú by jej prináležala nemajetková ujma v peniazoch. Tým podľa Ústavného súdu na sťažovateľku uvalili excesívne dôkazné bremeno, čo je neprípustné. Ústavný súd poukázal aj na princíp rovnosti zbraní, či príležitostí, ako jeden z aspektov práva na spravodlivý proces. V práve na spravodlivý súdny proces musí byť obsiahnutá tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strane účastníkov konania kladené a ktoré nesmú byť neprimerané. Ústavný súd v následných bodoch nálezu konštatoval, že nemajetková ujma vznikla sťažovateľke už samotným zásahom do jej osobnostných práv a nie je potrebné demonštrovať, či tento zásah so sebou niesol aj ujmu, ktorá sa prejavila navonok vo vzťahu k tretím osobám, jej príležitostiam, očakávaniam, resp. narušila sa jej dôstojnosť v očiach iných.

16. Tvrdenie žalovaného, že žalobcovi žiadna ujma nevznikla a vzhľadom k povahe osobných údajov ani len vzniknúť nemohla, je v úplnom rozpore s konštatovaním predsedníčky Úradu v rozhodnutí zo dňa 09.03.2018 o rozklade spoločnosti ELSIG, s.r.o. proti rozhodnutiu Úradu o uložení pokuty za predmetný bezpečnostný incident, ktorým bolo zasiahnuté do práv žalobcu. Predsedníčka Úradu v odôvodnení tohto rozhodnutia celkom výstižne pomenovala negatívne následky neoprávneného sprístupnenia osobných údajov neobmedzenému počtu osôb a podpísala aj mieru závažnosti bezpečnostného incidentu s prihliadnutím na okolnosti, za akých k incidentu došlo, čas trvania protiprávneho konania a kategóriu neoprávnene sprístupnených osobných údajov.

17. S poukazom na uvedené nie sú individuálne pocity žalobcu rozhodujúcim kritériom pre posúdenie závažnosti ujmy vzniknutej na jeho právach, ale dôležitý je objektívny pohľad vo vzťahu k akejkoľvek fyzickej osobe, ktorej by bolo popisovaným spôsobom zasiahnuté do jej práv.

18. Už samotný počet dotknutých osôb, ktorých osobné údaje boli zneužité, ale najmä rozsah bezpečnostného incidentu, miera jeho závažnosti a okolnosti, za ktorých k nemu došlo, kategória neoprávnene sprístupnených osobných údajov a negatívne následky odôvodňujú oprávnenosť nároku žalobcu na relutárnu satisfakciu za zásah do jeho práva na súkromie.

19. Okolnosti preukazujúce závažnosť vzniknutej ujmy sú spoločne s okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo, rozhodujúce aj pre posúdenie výšky náhrady a jej primeranosti, ktorú posúdi konajúci súd v rámci voľnej úvahy. V súčasnej informačnej spoločnosti sú osobné údaje vstupnou bránou do súkromia každej osoby, preto existuje naliehavá spoločenská potreba na ich dôslednej ochrane. Svojim obsahom a povahou možno právo na ochranu osobných údajov a právo na súkromný život zaradiť medzi základné ľudské práva a slobody. Súčasťou práva na rešpektovanie súkromného života je i ochrana osobných údajov. Práve z tohto dôvodu ide o mimoriadne citlivú oblasť spoločenských vzťahov, do ktorých bolo protiprávnym konaním, za ktoré zodpovedá žalovaný, zasiahnuté. Súd zohľadnil rozsah incidentu, počet dotknutých osôb, trvanie incidentu, význam chráneného záujmu žalobcu (najdôležitejšie osobné identifikátory, napr. rodné číslo), aj významné postavenie žalovaného na telekomunikačnom trhu a žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.300 eur ako primeranú a vo zvyšku žalobu zamietol. Táto suma napĺňa preventívnu, satisfakčnú a sankčnú funkciu, ktorú by mala spravodlivá relutárna náhrada spĺňať.

20. Žalobcovi bola priznaná i náhrada trov konania v plnom rozsahu, pretože v prejednávanej veci bol žalobca úspešný čo do preukázania základu svojho nároku, pričom výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu.

21. Proti tomuto rozsudku, a to konkrétne proti výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 3.300 eur a výroku o trovách konania, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok v napadnutej časti rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Odvolanie bolo odôvodnené ust. § 365 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. f) a písm. h) C.s.p. Ako dôvod uviedol, že už pri svojom prvom procesnom úkone uplatnil námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Svidník a to z dôvodu, že v tomto prípade ide o spor na ochranu osobnosti, ktorý nie je spotrebiteľským sporom. Miestne príslušným súdom na konanie v prvej inštancii v prípade žaloby na ochranu osobnosti je podľa § 13 C.s.p. všeobecný súd žalovaného, teda Okresný súd Bratislava II.

22. Konanie vo veci ochrany osobnosti je podľa všetkých dostupných judikátov a odborných komentárov konanie, ktoré je zásadne postavené na princípe kontradiktórnosti. V tomto prípade bol princíp kontradiktórnosti narušený. V spore o ochrane osobnosti súd môže vykonať len tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu. Nemôže prevziať dôkaznú iniciatívu. Súd je v konaní o ochrane osobnosti viazaný skutkovým stavom tak, ako mu ho vykreslia strany sporu svojimi dôkazmi. Odráža sa tým celková koncepcia konania vo veci ochrany osobnosti, ktorá je vybudovaná striktne na princípoch kontradiktórnosti konania, arbitrárneho poriadku a prejednacom princípe. V spore s ochranou slabšej strany však dochádza k príklonu k tzv. vyšetrovaciemu princípu. Navyše v tomto konaní sa uplatňuje aj tzv. obrátené dôkazné bremeno, čo je v spore na ochranu osobnosti vylúčené.

23. Spracovanie osobných údajov upravoval osobitný zákon, a to zákon č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vzniku

bezpečnostného incidentu. Tento právny predpis určoval subjektívne práva dotknutých osôb, povinnosti prevádzkovateľa a sprostredkovateľa v súvislosti so spracúvaním osobných údajov dotknutých osôb a určoval aj zodpovednosť prevádzkovateľa a sprostredkovateľa za bezpečnosť spracúvaných osobných údajov. V zákone o ochrane osobných údajov účinnom v čase vzniku bezpečnostného incidentu sa uplatňovala koncepcia tzv. delenej zodpovednosti za bezpečnosť spracúvania osobných údajov medzi prevádzkovateľa a sprostredkovateľa, kedy za bezpečnosť osobných údajov v rozsahu ním vykonávaných spracovateľských operácií zodpovedá samotný sprostredkovateľ. Skutočnosť, že žalovaný nezodpovedá za bezpečnostný incident, pri ktorom došlo k sprístupneniu osobných údajov žalobcu skonštatoval aj Úrad na ochranu osobných údajov vo svojom rozhodnutí.

24. Základným predpokladom akejkoľvek právnej zodpovednosti subjektu, s výnimkou tzv. osobitnej objektívnej zodpovednosti ako je napr. zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla alebo zodpovednosť zamestnávateľa za pracovný úraz, je totiž porušenie právnej povinnosti, ktorej je takýto subjekt nositeľom. Bez porušenia právnej povinnosti zo strany povinného subjektu nemôže nastať vo vzťahu k nemu vyvodenie akejkoľvek právnej zodpovednosti (občianskoprávnej, administratívnoprávnej, či trestnoprávnej) a to bez ohľadu na to, či je táto zodpovednosť objektívna (zodpovednosť za výsledok bez ohľadu na zavinenie) alebo subjektívna (zodpovednosť za zavinené porušenie povinností), nakoľko právna zodpovednosť je zásadne následkom (sankciou) za porušenie povinnosti. Tam, kde niet porušenia právnej povinnosti, nemôže byť vyvolaný následok, vznik právnej zodpovednosti za protiprávne konanie zo strany povinného subjektu.

25. Pre prípad, ak sa odvolací súd nestotožní s argumentáciou žalovaného a dôjde k záveru, že je daná jeho zodpovednosť, žalovaný odmietol nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v plnom rozsahu. Finančné zadosťučinenie má zásadne subsidiárnv charakter, je možné ho totiž poškodenému priznať výlučne a len vtedy, pokiaľ nie je postačujúce morálne zadosťučinenie a neoprávneným zásahom došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti v značnej miere. Žalobca v konaní ani len nedokázal identifikovať, nieto ešte preukázať, údajnú nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla, v čom táto spočíva, resp. akú má povahu a intenzitu alebo ako sa prejavila, či prípadne stále prejavuje v jeho nemajetkovej sfére, v čom spočíva jej závažnosť a pod. Žalobca teda neuniesol ohľadom existencie údajnej jemu vzniknutej nemajetkovej ujmy svoje dôkazné bremeno.

26. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu priznanú vo výške 3.300 eur, túto je potrebné považovať za neprimeranú, neadekvátnu, neproporcionálnu, ako takú za nespravodlivú. Pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy stanovenej podľa zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov pri trestných činoch, napr. obchodovania s ľuďmi, znásilnenia a podobne, je daný nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu ujmu v sume 10-násobku minimálnej mzdy. Táto predstavovala v roku 2017 435 eur, teda takéto osoby by mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 4.350 eur. Je viac ako zrejmé, že prípadná nemajetková ujma, ktorá by teoreticky mohla vzniknúť zásahom do osobnostných práv žalobcu, objektívne nie je a ani nemôže byť svojimi následkami, závažnosťou, či intenzitou jej pociťovania porovnateľná s nemajetkovou ujmou, ktorá vznikla obeti trestného činu znásilnenia, či trestného činu sexuálneho zneužívania. S argumentáciou žalobcu sa stotožnil aj Krajský súd v Prešove, ktorý v rozsudku v konaní vo veci žaloby na ochranu osobnosti Bc. W. a ďalších 42 žalobcov, priznal každému z nich ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy sumu po 110 eur.

27. Žalovaný namietal aj rozhodnutie o trovách konania s tým, že napriek čiastočnému úspechu žalobcu bol tomuto priznaný plný nárok na náhradu trov konania, čo je v rozpore s ustanoveniami civilného sporového poriadku. Pri určovaní trov konania, ktoré spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia, by mal súd využiť svoje moderačné právo podľa § 257 C.s.p. a trovy konania žalobcovi nepriznať, resp. tieto aspoň primerane znížiť, tak ako to žalovaný navrhol vo svojej záverečnej reči na pojednávaní dňa 17.06.2022.

28. Žalobca navrhol rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť.

29. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného je len čiastočne opodstatnené.

30. Čo sa týka základu uplatneného nároku, vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

31. Pokiaľ ide o námietky žalovaného o porušení jeho práv na spravodlivé súdne konanie, s týmito nie je možné sa stotožniť.

32. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

33. Na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“.

34. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, je potrebné považovať za plne opodstatnené aj v preskúmavanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl.

35. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

36. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

37. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

38. Pokiaľ ide o otázku miestnej príslušnosti, súdna prax aj teória ustálili, že žalobca sa príslušnosti danej na výber nemusí v žalobe výslovne dovolávať, je len povinný uviesť skutočnosti rozhodné pre

posúdenie príslušnosti. V danom prípade žalobca sa v žalobe príslušnosti danej na výber výslovne dovolal daným poukazom na ust. § 19 písm. d) C.s.p. a uviedol aj skutočnosti umožňujúce posúdiť túto miestnu príslušnosť.

39. Spotrebiteľský spor, ako to vyplýva z ust. § 290 C.s.p. je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom, vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Vychádzajúc z tohto ustanovenia za spotrebiteľský spor možno považovať spor o akejkoľvek otázke týkajúcej sa spotrebiteľskej zmluvy, napr. či zmluva vznikla, či je platná, či naďalej trvá, ďalej otázky výkladu obsahu spotrebiteľskej zmluvy, posúdenie nárokov z nej vyplývajúcich, ako aj nárokov z jej porušenia a iné. Za spory súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou môžu byť považované aj nároky z bezdôvodného obohatenia, nároky z mimozmluvnej zodpovednosti, nároky z nekalej súťaže a nekalých obchodných praktík, nároky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú vadou veci a iné.

40. Nebolo sporným, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o pripojení, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou. Základná úprava takejto zmluvy je obsiahnutá v zákone o elektronických komunikáciách (zákon č. 351/2011 Z.z.), ktorý v ust. § 56 ods. 3 výslovne umožňuje podniku poskytujúcemu verejné služby získavať a spracúvať údaje účastníkov. Poskytnutie osobných údajov žalobcu sa dialo jednoznačne výlučne na účely uzavretia a plnenia spotrebiteľskej zmluvy. Žalobca ako klient zveril žalovanému svoje údaje a legitímne očakával, že žalovaný pri ich ochrane dodrží svoje zákonné povinnosti a že bude konať s patričnou odbornou starostlivosťou, ktorú ustanovenie § 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa definuje ako úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Hoci pri spracúvaní a ochrane osobných údajov konal za žalovaného obchodný zástupca, v tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že na účely zákona o ochrane spotrebiteľa sa predávajúcim rozumie osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania alebo osoba konajúca v jej mene alebo na jej účet (§ 2 písm. p) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

41. Spotrebiteľskou zmluvou nemožno rozumieť len typ zmluvy uzatváranej medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ale právny režim, ktorý sa spája s akoukoľvek zmluvou, ktorú dodávateľ a spotrebiteľ uzatvárajú, pričom spotrebiteľský charakter bude mať vždy aj právny úkon, ktorý súvisí alebo je vzájomne závislý od právneho titulu, ktorým sa založil hlavný spotrebiteľský záväzok. Zužujúci výklad pojmu spotrebiteľský spor zo strany žalovaného tu neobstojí. V zákonných ustanoveniach o spotrebiteľských sporoch sa okrem iného premieta sociálna funkcia práva spočívajúca v ochrane slabšej strany. Tieto ustanovenia nemožno vykladať spôsobom, ktorý úplne poprie účel, zmysel a cieľ danej úpravy. Neoddeliteľná, silná a pevná väzba so spotrebiteľskou zmluvou je v prejednávanom spore úplne zjavná a zrejmá. Preto podľa ust. § 290 C.s.p. ide o spotrebiteľský spor. Aj zákonodarca v súvislosti s úpravou spotrebiteľskej zmluvy v § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka zvýraznil dve kategórie právnych noriem a to ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách a iné ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ. V prvom prípade ide teda o ustanovenia Občianskeho zákonníka, zatiaľ čo v druhom prípade ide o akékoľvek ustanovenia, ktoré sa týkajú úpravy právnych vzťahov, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, teda môže ísť aj o normy mimo rámca vecnej pôsobnosti Občianskeho zákonníka. Aj z definície dodávateľa v Občianskom zákonníku (§ 52 ods. 3) jasne vyplýva, že dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom plnením sa rozumie plnenie v širšom zmysle, t.j. uplatňovanie a akýkoľvek výkon práv a povinností v priebehu trvania záväzku.

42. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo z vyjadrení strany nevyplynuli ani nijak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

43. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa s listinami zo spisu dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia k základu nároku, ktoré súd prvej inštancie posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní; v konaní súdu prvej inštancie a skutkovom závere, ku ktorému z vykonaných

dôkazov dospel nebol odvolacím súdom zistený žiaden z dôvodov preukazujúcich nesprávne zistenie skutkového stavu.

44. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy a v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú dôkaznú zákonnú silu (článok 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku). Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie strán sporu.

45. Okrem základných princípov je hodnotenie dôkazov upravené v ust. § 191 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

46. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

47. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nesplnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácii vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

48. K námietke o nesprávnom právnom posúdení (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo7/2010). Táto odvolacia námietka bola naplnená čiastočne, a to vo vzťah k otázke primeranosti priznanej nemajetkovej ujmy.

49. Pri otázke posúdenia primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade tu existuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko incident, kedy došlo k vystaveniu osobných údajov žalobcu nepovolaným osobám je tak závažným zásahom do jeho práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadosťučinenie podľa ods. 1 § 13 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na závažnosť okolnosti a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobcovi priznané aj právo na nemajetkovú ujmu.

50. Je namieste zdôrazniť, že oblasť súkromia a ochrany osobných údajov je dynamickou kategóriou rezonujúcou v spoločnosti a v súvislosti s presunom aktivít záväzkovo-právnych vzťahov aj do digitálneho priestoru je nepochybné, že ponechaním všetkých osobných údajov žalobcu bez náležitého dohľadu zo strany žalovaného sa vytvorili podmienky pre zneužitie týchto údajov. Vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, právo na ochranu osobnosti možno nepochybne považovať za jednu z kategórií práva na súkromie s poukazom na článok 8 Dohovoru. Podľa rozsudku

tohto súdu vo veci Rotaru proti Rumunsku (rozsudok zo 04.05.2000, č. 28341/95), systematické zbieranie a uchovávanie osobných údajov je zásahom do súkromného života, ich prípadné použitie je samostatným zásahom.

51. V dnešnej dobe je téma súkromia jednoznačne témou rezonujúcou v spoločnosti a v súvislosti s presunom aktivít záväzkovo-právnych vzťahov do digitálneho priestoru je nepochybné, že ponechanie všetkých osobných údajov žalobcov bez náležitého dohľadu zo strany žalovaného značným spôsobom poskytlo podmienky pre zneužitie týchto údajov.

52. Právo na ochranu osobných údajov možno dnes nepochybne považovať za sub-kategóriu práva na súkromie, a to vychádzajúc z judikatúru Súdneho dvora Európskej únie ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva s poukazom na článok 8 Dohovoru ako aj na ostatné právne predpisy. Súčasná informačná spoločnosť a digitálna ekonomika dospela do stavu, kedy sa osobné údaje stali jednou z komodít na trhu, a preto je nutné pri tomto deriváte, ktorý už nie je len v dispozičnom práve pôvodného držiteľa, teda dotknutej osoby, ale aj osoby, ktorej pôvodný držiteľ tieto zveril, dbať na to, aby subjekt, ktorému boli zverené nevystavoval bezpečnostného riziku tieto osobné údaje a v prípade, že k tomu tak dôjde, je nepochybne dôvodné priznať dotknutej osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak, aby táto bola primeraná a proporcionálna.

53. Primerané zadosťučinenie možno chápať ako nástroj na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy, pričom podobne ako pri majetkovej ujme aj pri ujme nemajetkovej sa vyžaduje dôkaz existencie kauzálneho nexu viažuceho sa na protiprávne konanie rušiteľa, v dôsledku ktorého došlo k vzniku určitej nemajetkovej ujmy. Zodpovednosť rušiteľa sa posudzuje podľa objektívneho princípu, teda zavinenie sa neskúma a ani nepredpokladá, a na vznik zodpovednosti stačí už ohrozenie príslušných chránených práv, nakoľko ide o tzv. súkromnoprávny delikt ohrozovacej povahy. Objektívna zodpovednosť za ohrozenie alebo porušenie práv je systémovo príznačná práve pre oblasť ochrany osobnosti.

54. Pre zistenie skutkového stavu vzhľadom na rozsah osobných údajov, ktoré vo vzťahu k žalobcovi boli predmetom potencionálneho zneužitia, nie je relevantné to, ako žalobca subjektívne vnímal túto hrozbu pre určenie rozsahu primeraného finančného odškodnenia (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo81/2011). Pre úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti postačí zistenie, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením v § 11 Občianskeho zákonníka. Nevyžaduje sa vyvolanie následkov.

55. V danom prípade sa morálna satisfakcia javí ako nepostačujúca a aj keď nemožno exaktne ohodnotiť závadové konanie, z judikatúry súdov vyplýva, že okolnosti, ktoré je nutné brať do úvahy pri priznaní nemajetkovej ujmy sú tieto: dĺžka protiprávneho konania, reakcia na upozornenia a požiadavky dotknutej osoby, dobrovoľné upustenie od konania a snaha o nápravu, škandalizácia osoby, opakovanie a zvyšovanie intenzity protiprávneho konania, úmysel motivovaný snahou o dosiahnutie zisku alebo zámernej diskreditácie osoby.

56. Proporcionalita znamená vyváženosť, pomernosť. Etymologicky tento výraz vychádza z latinského spojenia pro portio, ktorý znamená vzťah medzi viacerými prvkami. V práve býva proporcionalita spojovaná s racionalitou a spravodlivosťou, a to v minulosti často najmä v súvislosti s ukladaním trestu.

Ako právny princíp znamená princíp proporcionality formálnu šablónu pozostávajúcu z niekoľkých postupne kladených otázok, ktorá sa používa pri hodnotení, či právny akt nezasahuje do základných práv a slobôd vo väčšej miere, než je potrebné. Dochádza tak k riešeniu kolízií medzi jednotlivými princípmi, resp. medzi ľudskými právami navzájom, resp. medzi ľudskými právami a verejnými dobrami.

Ustanovenia o základných právach a slobodách sa nechápu ako klasické právne normy, ale ako právne princípy. Ak by sme ich chápali ako klasické právne normy s kondicionálnou štruktúrou a abstraktnou formuláciou hypotézy a dispozície, museli by sme rozhodnúť o aplikačnej prednosti jedného práva pred druhým, čo je značne problematické. Ak však ponímame tieto práva ako právne princípy, ich stret sa môže riešiť cestou optimalizácie, keď jedno právo dočasne „ustúpi“ inému, pričom však nie je negované. Výhodou môže byť maximalizovaný rozsah aplikácie oboch práv.

Prioritnou zložkou princípu proporcionality je potom pomeriavanie v kolízii navzájom stojacich práv a hodnôt, ktoré sú však primafacie rovnocenné. Metodologicky potom možno pravidlo pomeriavania charakterizovať tak, že čím väčšia je miera nenaplnenia či ujma na jednom princípe, tým vyššia musí byť miera naplnenia princípu druhého.

Potom možno povedať, že požiadavka vhodnosti sleduje, aby obmedzujúci prostriedok bol spôsobilý naplniť účel, ktorý je zamýšľaný a má sa dosiahnuť. Teda aký zámer mal orgán štátu obmedzením dosiahnuť, aké opatrenia na to použil a či je dosiahnutie sledovaného cieľa takýmto postupom možné. Musí existovať racionálne previazanie medzi obmedzením a sledovaným cieľom.

Požiadavka nevyhnutnosti sleduje, aby nebol obmedzujúci prostriedok príliš obšírny a nezasahoval do práva viac, ako je skutočne potrebné a nevyhnutné. Požiadavka proporcionality v užšom zmysle sleduje, zabezpečenie optimalizácie medzi účelom a obmedzovaným právom, teda pomer získaného prospechu a spôsobenej ujmy (Justičná akadémia Pezinok, 12.11.2018).

57. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 7Cdo 215/2020 z 31.01.2022 uvádza, že otázka výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP zo širších hľadísk je to, aby sa vyriešením niektorej, dosiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej, právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú totiž súdy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčísliť.

58. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obete“ podľa článku 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Y. v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, i to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdősová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmách a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky zase konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch, porov. sp.zn. I. ÚS 2844/14.

59. Odvolací súd bral do úvahy jednotlivé okolnosti v prejednávanej veci v kontexte s faktormi citovanými v predchádzajúcom bode pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie vo výške 3.300 eur nezodpovedá zisteným okolnostiam a v žiadnom prípade nezodpovedá princípu proporcionality, ktorý patrí medzi všeobecné právne zásady, ktoré síce nie sú v právnych predpisoch výslovne obsiahnuté, avšak v európskej právnej kultúre sa bezozbytku uplatňujú, pričom porušením pravidla proporcionality môže dôjsť k zásahu do ústavne zaručených práv, konkrétne práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 36 ods.1 Listiny (Ústavný súd Českej republiky v náleze III. ÚS 350/03 z 29.9.2005).

60. Dĺžka protiprávneho konania, ktorá skončila vo februári 2017 nebola ustálená, činnosť žalovaného nevykazuje znaky vysokej intenzity protiprávneho konania alebo toho, že by v jeho prípade išlo o konanie, cieľom ktorého bolo úmyselné narušenie chránených osobnostných práv. Išlo však o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka, kedy sa ani nevyžaduje vyvolanie následkov. Táto skutočnosť je podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá pre posudzovanie opodstatnenosti náhrady ujmy v peniazoch, aj v kontexte s významným

postavením žalovaného na telekomunikačnom trhu, ako aj vzhľadom na preventívnu ochranu segmentu, ktorý je osobitne chránený - osobné údaje.

61. Odvolací súd je si vedomý, že v obdobných veciach senáty tunajšieho sudu pri rozhodovaní o výške finančnej náhrady vychádzali z 50 % zo základu priznaného pre obete násilných trestných činov (4.350 eur), (§ 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z.z.), ktorý opakovane ponižovali na polovicu s prihliadnutím na skutočnosti, že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ale len k potencionálnej možnosti ich ohrozenia, neboli zistené dôvody ako škandalizácia žalobcu, nedošlo k opakovaniu či zvyšovaniu intenzity konania, či k úmyselnému konaniu žalovaného a podobne. Na základe uvedených skutočnosti považovali za primeranú náhradu za nemajetkovú ujmu vo výške 110 eur.

62. Je možné sa stotožniť s ,,poľahčujúcimi okolnosťami“ stojacimi v pozadí jej zníženia v porovnaní so závermi súdov prvej inštancie, no nie však so samotnou výškou priznanej finančnej náhrady. Podľa názoru odvolacieho súdu suma 110 eur vzhľadom na významné postavenie žalovaného na telekomunikačnom trhu nepôsobí dostatočne satisfakčne ani sankčne a už vonkoncom nie preventívne, aby ho nútila správať sa voči citlivým údajom svojich klientov zodpovedne. Preto odvolací súd mal za to, že bol dôvod zasiahnuť do úvahy prvoinštančného súdu a výšku priznanej náhrady korigovať minimálne na sumu 500 eur, tak aby bol na jednej strane zohľadnený princíp proporcionality a na druhej strane zachovaný aj princíp racionality v práve.

63. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 500 eur ako vecne správny potvrdil a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti rozsudok zmenil (§ 388 C.s.p.) tak, že žalobu zamietol.

64. Zároveň žalobcovi, ktorý mal vo vzťahu k základu nároku plný úspech, bola priznaná i náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % v súlade s ust. § 396 ods. 1, ods. 2, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p. s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

65. V súvislosti s rozhodnutím o trovách je potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.05.2022 č.k. II. ÚS 233/2022-18. V tomto rozhodnutí sa Ústavný súd stotožnil s názorom krajského súdu, ako i názorom prezentovaným v komentári k Civilnému sporovému poriadku, z ktorého jednoznačne vyplýva, že pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásad do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásady úspechu. Z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná nemajetková ujma v peniazoch.

66. Pri rozhodovaní o trovách konania nebolo možné aplikovať ust. § 257 C.s.p. umožňujúce súdu výnimočne nepriznať náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Aplikácia tohto ustanovenia musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady podľa ust. § 257 C.s.p. vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok. Týmito sú dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri rozhodovaní o trovách konania výnimočne prihliadnuť. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda inými slovami povedané, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

67. Pri žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy, výška tarifnej odmeny za úkon právnej služby vychádza z ust. § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., teda výpočtovým základom pre priznanie trov právneho zastúpenia je suma 2.000 eur, kedy je odmena právnej služby za tento úkon 91,29 eur. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky žalovaného o potrebe aplikácie § 257 C.s.p. v danom prípade vzhľadom na výšku trov právneho zastúpenia. S prihliadnutím na výšku odmeny za jeden úkon právnej služby, výška trov konania v žiadnom prípade nemôže pre žalovaného predstavovať sumu, ktorá by objektívne bola spôsobilá ohroziť jeho finančnú stabilitu, či jeho podnikanie. Každá strana sporu v prípade meritórneho rozhodnutia súdu si musí byť vedomá skutočnosti, že v prípade neúspechu, bude znášať trovy konania. V prejednávanej veci od tejto zásady nebolo možné upustiť.

68. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).
Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).